

Informatīvs ziņojums par Salas novada attīstības plānošanas dokumentiem

Salas novada dome informē, ka 2019.gada 25.aprīļa sēdē (protokols Nr.4, 16.punkts) ir apstiprināta Salas novada attīstības programma 2019.-2025.gadam un izdoti saistošie noteikumi Nr.2019/3 „Teritorijas attīstības plānošanas dokumenta „Salas novada teritorijas plānojums” grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” .

Apstiprinātā Salas novada attīstības programma 2019.-2025.gadam ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. Salas novada teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments

Salas novada attīstības programmai 2019.-2025. gadam un Salas novada teritorijas plānojumam (turpmāk katrs atsevišķi un abi kopā saukti - Attīstības plānošanas dokumenti), ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja 2018.gada 29.marta lēmumu Nr. 4-02/13 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”, kas pieņemts, izvērtējot Salas novada Attīstības plānošanas dokumentu atbilstību likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4., 23.² un 23.⁵ pantā noteiktajam, ir veikts stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums. Abiem attīstības plānošanas dokumentiem sagatavots viens vides pārskats un veikta attīstības plānošanas dokumentu visu redakciju un vides pārskata sabiedriskā apspriešana. Vides pārskats ir izstrādāts, ņemot vērā likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, 23.03.2004. Ministru kabineta noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” noteiktos ietekmju izvērtēšanas principus un kārtību, attīstības plānošanas dokumentu izstrādei izsniegtos institūciju nosacījumus, vides pārskata izstrādes laikā pieejamo informāciju par vides stāvokli novadā, pašvaldības un valsts institūciju datu bāzēs pieejamo informāciju un sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtos sabiedrības priekšlikumus.

Ar Vides pārskatu ir iepazīnušās visas valsts un pašvaldību institūcijas, kuras ir iesaistītas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē. Par Vides pārskatu ir saņemti Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes, Veselības inspekcijas, Valsts mežu dienesta, Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes atzinumi, kuros paustais viedoklis ir ņemts vērā, izstrādājot Vides pārskata gala redakciju. Atbilstoši atzinumos norādītajam tika veikti Vides pārskata precizējumi .

Par Vides pārskatu ir saņemts Vides pārraudzības valsts biroja 16.04.2019 Atzinums Nr. 4-03/8 „Par Salas novada teritorijas plānojuma 2018. -2030. gadam un Salas novada attīstības programmas 2019.-2025. gadam Vides pārskatu”.

Vides pārskats satur informāciju par attīstības plānošanas dokumentu risinājumiem, esošo vides stāvokli, resursiem, objektiem un teritorijām, kas rada ietekmes uz vides stāvokli, situācijas raksturojumu vides aizsardzībai būtiskās teritorijās, pārskatu par izmaiņām, ja Attīstības plānošanas dokumenti netiktu īstenoti, sniegts attīstības plānošanas dokumentos norādīto pasākumu ietekmju būtiskuma izvērtējumu, ar plānošanas dokumentiem saistītās vides problēmas, pārskats par starptautiskiem un nacionāliem vides aizsardzības mērķiem un ietekmju būtiskuma novērtējumu, kā arī ietekmju mazināšanas pasākumus, ja tādi būtu piemērojami, un priekšlikumus monitoringam.

Vides pārskata sagatavošanā tika izmantota informācija no valsts un pašvaldību institūcijām, kuras izsniegušas nosacījumus teritorijas plānojuma izstrādei.

Vides apsvērumu integrēšana attīstības plānošanas dokumentos

Salas novada Attīstības programmas sējums "Esošās situācijas raksturojums un analīze" satur Salas novada resursu apkopojumu, to perspektīvās izmantošanas iespēju analīzi, vajadzības. Norādīts, ka Attīstības programmu papildina iedzīvotāju viedokļi. Sējumā "Stratēģiskā daļa" norādītā informācija pamatota ar esošās situācijas izpētes rezultātiem un secinājumiem, tādējādi, norādot novada specializāciju un definējot vīziju, vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus un paveicamos uzdevumus. Sējuma nobeigumu veido Rīcības un Investīciju plāni, kas parāda konkrētus paveicamos darbus un nepieciešamo finansējumu. Attīstības vīziju veido trīs komponentes - AV1 "Izglītots un veselīgs novada iedzīvotājs", AV2 "Kvalitatīva infrastruktūra, kas nodrošina konkurētspējīgu un videi draudzīgu ražošanu un pakalpojumu klāstu" un AV3 "Unikāls kultūrvēsturiskais mantojums, dabas vērtības un bagāta kultūras dzīve". Attīstības programmas Rīcības un investīciju plānos, kuri sagatavoti plānošanas periodam no 2019.gada līdz 2025.gadam, detalizēti tiek norādīti projekti un aktivitātes, kas tiek īstenoti, lai sasniegtu VTP1, VTP2 un VTP3 norādītos attīstības rādītājus, un šim nolūkam piesaistāmie finanšu resursi. Kā norādīts Attīstības programmā, Attīstības programmas izstrādē tika ievērots pēctecības princips, tāpēc alternatīvi risinājumi netika izstrādāti.

Salas novada teritorijas plānojums nosaka prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, ko detalizēti nosaka teritorijas plānojuma sastāvā esošie dokumenti – grafiskā daļa (funkcionālais zonējums), teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Atbilstoši teritorijas plānojumā norādītajai informācijai, teritorijas plānojums izstrādāts ar mērķi paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot novada teritoriju un tās resursus, mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstot ekonomiku, izmantojot novada teritorijas attīstībai esošo potenciālu un nosakot tā izmantošanai nepieciešamas prasības un ierobežojumus, radot labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei, radot priekšnoteikumus vides kvalitātes nodrošināšanai, rūpniecisko un vides risku novēršanai, veicinot pakalpojumu pieejamību un optimālu transporta sistēmas funkcionēšanu, saglabājot dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, ka arī paaugstinot kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti.

Salas novada teritorijas plānojuma risinājumu izvēlē liela nozīme ir pēctecības principam, vienlaicīgi paredzot iespējas diversificēt dažāda veida teritorijas izmantošanas veidus, kas ir ļoti būtiski, lai piemērotos tādu nozaru kā lauksaimniecība, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu ieguve mainīgajām attīstības tendencēm. Teritorijas plānojums, ņemot vērā novada teritorijā esošos resursus un tā izstrādes laikā apzinātos viedokļus attiecībā uz teritorijas izmantošanu, paredz vienu alternatīvo scenāriju. Salas novada TP paredz saglabāt esošo Salas novada telpisko struktūru, kurā aptuveni 40% dominē mežu masīvi, 53 % veido atvērta, blīvi neapbūvēta telpa un salīdzinoši mazas teritorijas aizņems blīvas apbūves teritorijas. Tiek saglabātas mitrāju – purvu un virszemes ūdeņu teritorijas. Atvērtā, blīvi neapbūvētā telpa galvenokārt tiks izmantota lauksaimniecības vajadzībām, kuras daļa ir viensētu apbūve. Tiek noteiktas teritorijas, kurās iespējama ražošanas objektu izbūve un derīgo izrakteņu ieguve. Salas novada TP grafiskajā daļā tiek noteiktas teritorijas, kuras aizņem īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kultūras pieminekļi, aizsargjoslas. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tiek noteiktas prasības visas teritorijas izmantošanai, vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei katrā funkcionālajā zonā, prasības teritorijās ar īpašiem noteikumiem, teritorijas plānojuma īstenošanas kārtību.

Spēkā esošie lokālplānojumi ar Salas novada TP stāšanās spēkā brīdi tiek atcelti, to risinājumus daļēji iestrādājot teritorijas plānojumā. Detālplānojuma risinājumi tiek integrēti teritorijas plānojumā.

Teritorijas plānojuma risinājumi paredz noteikt deviņas apdzīvotas vietas :

- Salas pagastā tiek saglabāti Salas, Biržu un Ošānu ciemi un četriem vasarnīcu ciematiem, kuriem pašreiz nav noteikts apdzīvotas vietas statuss, tiek noteikti ciema statuss: Dolomīts, Gravāni, Indrāni un Putnukalni.
- Sēlpils pagastā tiek saglabāti Sēlpils un Sēlijas ciemi.

Tiek veiktas būtiskas izmaiņas ciemu robežās un līdz ar to - kopējā platībā, kas var tikt apbūvēta. Salas ciema teritorija tiek samazināta par 0,56 km², un tā teritorija aizņem 1,76 km². Tiek samazinātas teritorijas, kas iepriekš tika plānotas savrupmāju dzīvojamās apbūves attīstībai un iekļauta teritorijā, kurā atrodas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Ošānu ciema teritorija tiek samazināta par 0,87 km² un tā teritorija aizņem 0,092 km². Biržu ciema robežas tiek samazinātas par 0,37 km² un tā teritorija aizņem 1 km². Sēlijas ciema platība tiek samazināta par 7 ha un tā teritorija aizņem 0,62 km². Sēlpils ciema robeža tiek samazināta un tā teritorija aizņem 0,34 km².

Būtiskākie aspekti, kādos attīstības plānošanas dokumentu īstenošana ietekmēs vides kvalitāti, ir apbūves teritoriju attīstība, derīgo izrakteņu ieguve, mežsaimnieciskā un lauksaimnieciskā darbība. Tā kā Attīstības plānošanas dokumentu risinājumos tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tiesību aktos noteiktais attiecībā uz vides aizsardzību teritorijas plānošanas aspektā, investīciju piesaiste dažādu vides jomas projektu īstenošanai infrastruktūras uzlabojumi un atjaunošana, ņemtas vērā institūciju izvirzītās prasības un nosacījumi , izvērtēta esošā situācija un izvirzīti nosacījumi plānotajai (atļautajai) darbībai, noteikti nosacījumi teritorijas izmantošanai un apbūvei, iesaistīta sabiedrība, paredzēti preventīvie pasākumi iespējamo ietekmju novēršanai, kā arī tiks ņemtas vērā institūciju sniegtās norādes par nepieciešamajiem precizējumiem, var uzskatīt, ka plānošanas dokumentu īstenošanas summārā ietekme uz vidi būs neitrāla.

Jebkura veida zemes izmantošanas veidu nomaiņa radīs neatgriezeniskas izmaiņas ainavā. Prognozējams, ka kopumā Salas novadā tas attiecināms uz ne vairāk kā 5% no visas teritorijas kopplatības, pārējā daļā saglabājot laukiem raksturīgo atvērto telpu. Nav prognozējams, ka kopējais iedzīvotāju skaits būtiski palielināsies, tāpēc kopējā attīstības perspektīvā, lai veicinātu ilgtspējīgu novada attīstību, jānodrošina komunālo pakalpojumu un satiksmes infrastruktūras pieejamība esošajās un no jauna izveidotajās apdzīvotajās vietās. O mērķu realizācijai nepieciešami infrastruktūras, ceļu uzlabojumi un jaunu inženiertīklu izbūve teritorijās, kuras plānotas apbūvei. Tieša ietekme no derīgo izrakteņu ieguves prognozējama, ja tiks uzsākta derīgo izrakteņu ieguve lauku zemēs, mežu teritorijās un derīgo izrakteņu ieguves teritorijās - tiks izmainīti atsevišķi vides raksturlielumi, tiks pārveidota ainava. No jauna izveidoto apdzīvoto vietu attīstība minimāli ietekmēs dabiskās un ekoloģiski jutīgās teritorijas, tai skaitā tās teritorijas, kuras intereses dabas aizsardzībā ir noteiktas ar normatīvajiem aktiem. Lauku zemju - teritoriju ārpus ciemiem - un novada attīstības dažādošana veicinās nodarbinātību un Latvijai raksturīgā apdzīvojuma – viensētu - ilgtspēju. Ietekmes, kas radīsies lauku zemju un mežu teritoriju izmantošanas laikā ir klasificējamās kā vidēji ilgās ietekmes. Kā ilglaicīgas ir klasificējamās ietekmes, kas radīsies derīgo izrakteņu ieguves procesā, apdzīvoto vietu un apdzīvojuma struktūras ar Salu kā vietējā centra attīstības gaitā un pēc visa veida jaunbūvju - dzīvojamo, ražošanas, publisko, darījumu u.tml. būvniecības beigām.

Galvenais nosacījums ietekmes uz vidi samazināšanai ir tiesību aktos izvirzīto prasību ievērošana. Salas novada TP tiek pieņemts pašvaldības saistošo noteikumu veidā, kas atļauj regulēt un ierobežot pašvaldības teritorijā veicamās darbības. Tas ir instruments, ar kura palīdzību tiek samazinātas uzņēmējdarbības, tautsaimniecības nozaru, būvniecības radītās ietekmes uz vides kvalitāti un vides aizsardzībai būtiskām teritorijām.

Par pamatotu uzskatāma paredzētā ciemu robežu maiņa, kas paredz samazināt ciemu apbūves teritorijas, paredzētā no jauna izveidoto ciemu apbūve (esošo vasarnīcu ciemu teritorijās), paredzētā lauku zemju izmantošana, paredzētais nosacījums apbūves teritorijas neparedzēt applūstošās teritorijās. Vienliacīgi Aizsargjoslas tiek noteiktas kā platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida objektus no nevēlamās ārējās iedarbības, nodrošina to ekspluatāciju un drošību, pasargā vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

Izvērtējot Salas novada TP risinājumus, var secināt, ka tiek ievērotas normatīvajos aktos noteiktās prasības vides un dabas aizsardzībai.

Izvērtējot Salas novada Attīstības programmas risinājumus, var secināt, ka tiek ievērotas normatīvajos aktos noteiktās prasības uzlabojumiem un izmaiņām vides jomā un ietekmju pārvaldībai. Salas novada Attīstības programma tiek pieņemta pašvaldībā un tas ir instruments, ar kura palīdzību jau ir atrisinātas vides jomai svarīgas problēmas, un arī pašreiz tiek plānots atrisināt antropogēno slodžu rezultātā radušās ietekmes uz vides kvalitāti.

Galvenie faktori, kas ir identificējami un var ietekmēt vides stāvokli kopumā visā Salas novadā, īstenojot paredzētos teritorijas plānojuma un Attīstības programmas risinājumus ir:

- lai realizētu plānoto jauno blīvas apbūves attīstību no jauna izveidotos ciemos, ir jānodrošina ūdenssaimniecības, inženiertehniskā un transporta infrastruktūra;
- ir jāparedz priekšnoteikumi derīgo izrakteņu ieguvei;
- lai realizētu Aizsargjoslu likumā noteikto aizliegumu būvēt teritorijās ar 10% applūstamības varbūtību, ir veikts izvērtējums un secināts, ka novadā atrodas teritorijas ar 10% applūšanas varbūtību, tāpēc ir nepieciešams noteikt applūstošās teritorijas;
- uzņēmējiem ir iespējas diversificēt lauku teritorijas izmantošanu un attīstīt to lauksaimnieciskās ražošanas, tūrisma pakalpojumu, rekreācijas vajadzībām;
- investīciju piesaiste pašvaldības projektu īstenošanai;
- uzlabojumi inženiertehniskajā un transporta infrastruktūrā;
- uzlabojumi uzņēmējdarbības attīstības atbalstam;
- vides jomas problēmu risināšana;
- kultūras, izglītības un sociālo jomu ilgtspējas nodrošināšana;
- lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību, vēlams noteikt ciemu robežas atbilstoši Salas novada TP risinājumiem.

Vides pārskata, institūciju atzinumu un sabiedriskās apspriešanas rezultātu integrēšana attīstības plānošanas dokumentos

Vides pārskats tika izstrādāts vienlaicīgi ar teritorijas plānojuma un attīstības programmu, lai savlaicīgi tiktu identificētas iespējamās vides problēmas, kas saistītas ar abiem attīstības plānošanas dokumentiem un to ieviešanu. Tādējādi attīstības plānošanas dokumentu risinājumi tika izvēlēti, vadoties no vides un sociālo faktoru aspekta.

Salas novada teritorijas plānojuma 1.0 redakcijas, Salas novada Attīstības programmas 2019.-2025.gadam un Vides pārskata projekta sabiedriskā (publiskā) apspriešana notika no 15.10.2018. līdz 12.11.2018. , kuras laikā notika 3 sanāksmes, kurās kopā piedalījās 46

apmeklētāji. Tika saņemts 1 fiziskas personas iesniegums par Attīstības programmu. Vienlaicīgi tika saņemti valsts un pašvaldību institūciju atzinumi, kuros norādītais tika izvērtēts un vai nu noraidīts vai attiecīgi papildināti attīstības plānošanas dokumenti. Atzinumus par Vides pārskata projekta risinājumiem sniedza Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvalde, Dabas aizsardzības pārvalde, Veselības inspekcija, Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, Zemgales plānošanas reģions, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. Izvērtējot sabiedriskās apspriešanas rezultātus un institūciju atzinumus, Salas novada dome 27.12.2018. pieņēma lēmumu par attīstības plānošanas dokumentu un vides pārskata pilnveidošanu. Salas novada teritorijas plānojuma 2.redakcijas, precizētās Salas novada attīstības programmas 2019.- 2025.gadam un Vides pārskata sabiedriskā (publiskā) apspriešana notika no 11.02.2019. līdz 04.03.2019., kuras laikā notika 1 sanāksmē, kurā piedalījās 7 apmeklētāji. Atzinumus par Vides pārskata projekta risinājumiem sniedza Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālā vides pārvalde, Dabas aizsardzības pārvalde, Veselības inspekcija. Tika veikti redakcionāli precizējumi visos dokumentos.

16.04.2019. tika saņemts Vides pārraudzības valsts biroja atzinums Nr. 4-03/8 „ Par Salas novada teritorijas plānojuma 2018. -2030. gadam un Salas novada attīstības programmas 2019.-2025. gadam Vides pārskatu”. Pirms attīstības plānošanas dokumentu apstiprināšanas Salas novada pašvaldība ir izvērtējusi Vides pārraudzības valsts biroja atzinumā norādīto un veikusi šādus risinājumus to izpildei.

<i>Vides pārraudzības valsts biroja norādītais</i>	<i>Pārskats par papildinājumiem/ precizējumiem Vides pārskatā</i>
<p>Vides pārskatā šobrīd kā vienīgā Teritorijas plānojuma un Attīstības programmas alternatīva apskatīta "0" alternatīva, kad tiek saglabāta esošā situācija, spēkā esošie pagastu teritoriju plānojumi netiktu integrēti vienotā novada teritorijas plānojumā un aktualizēti saskaņā ar aktuālākajiem normatīvajiem aktiem teritorijas attīstības, plānošanas un būvniecības jomā, aizsargjoslu noteikšanas grozījumiem, jaunākajiem izpētes datiem un projektiem. Pēc būtības šāda pieeja drīzāk atbilst Noteikumu Nr.157 8.3. punkta prasībai novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek īstenots, nevis plānošanas alternatīvas novērtējums, kādu paredz likuma „ Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. panta 7.punkts.</p> <p>Tajā pat laikā Birojs secina, ka faktiski pēc būtības dažādi risinājumi (vai attīstības scenāriji, alternatīvas), piemēram, lemjot par ciemu robežu maiņu un jaunu ciemu noteikšanu vai</p>	<p>Vides pārskats ir papildināts ar informāciju, ņemot vērā to, ka Vides pārskata izstrāde norisinājās vienlaicīgi ar teritorijas plānojuma un attīstības programmas izstrādi, līdz ar to teritorijas plānojuma izstrādes rezultāti ir iekļauti šajā pārskatā.</p> <p>Par sākotnējiem rezultātiem, kas indikatīvi formulēja iespējamās vides problēmas, kas rastos atsevišķu teritorijas plānojuma risinājumu realizācijas laikā, tika informēti teritorijas plānojuma izstrādātāji, tādējādi nodrošinot, ka teritorijas plānojuma scenāriji tika pietiekami detalizēti analizēti no vides un sociāliem faktoriem. Vides un sociālie faktori tika izvērtēti, nosakot konkrētus teritorijas plānojuma risinājumus - jaunu objektu vai teritoriju izvietojumu.</p>

<i>Vides pārraudzības valsts biroja norādītais</i>	<i>Pārskats par papildinājumiem/ precizējumiem Vides pārskatā</i>
<p>rūpniecības teritoriju zonējumu noteikšanu, visticamāk, ir apsvērti, tomēr šādi risinājumi nav atspoguļoti Vides pārskatā. Biroja ieskatā Vides pārskatā būtu lietderīgi un nepieciešams atspoguļot vairākas alternatīvas, kādas ar Teritorijas plānojumu tās izstrādes procesā ir tikušas vērtētas, un, veicot izsvērtu alternatīvu salīdzinājumu, pamatot konkrēto risinājumu izvēli.</p> <p><u>Atbilstīgi papildināmas ietekmju izvērtējuma piemērotākā risinājuma izvēles sadaļas.</u></p>	
<p>Novērtējis Vides pārskatā sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir plaša informācija par novadu, tajā pašā laikā ne visās jomās ir pāreja no vispārējā uz konkrēto. Proti, fakti, kas raksturo novada vidi, galvenokārt sniegti par novadu vispārēji un nav papildus analizēts specifiski – analizējot konkrētās teritorijas, kurās Teritorijas plānojumā plānotas galvenās izmaiņas. SIVN uzdevums būtu analizēt vides informāciju arī saistībā ar konkrētām plānotajām izmaiņām, un caur šādu analīzi konstatēt (un pamatot), kādi aktivitāšu veidi konkrētās teritorijās ir/nav pieļaujami. Lai pārdomāti un argumentēti plānotu turpmāko novada attīstību, Biroja ieskatā īpaši svarīga ir iespējami konkrēta esošās situācijas apzināšana, tādēļ vispārējo informāciju nepieciešams konkretizēt, secinājumus par ietekmi un vides problēmām sasaistīt ar konkrētajām vietām, kur ar Teritorijas plānojumu paredzētas galvenās izmaiņas. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu Birojs konstatē:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vides pārskatā esošā vides stāvokļa apraksts vairākos aspektos ir detalizācijas pakāpē, kas sniedz 	<p>Vides pārskatā ir papildināta informācija par to, ka jaunizveidoto ciemu teritorijās jau pastāv apbūve, kas izveidota vasarnīcu apbūves</p>

<i>Vides pārraudzības valsts biroja norādītais</i>	<i>Pārskats par papildinājumiem/ precizējumiem Vides pārskatā</i>
<p>izsmeļošu informāciju par novadu. Tomēr šāds apraksts drīzāk atbilst Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstam, ja to nepapildina vērtējums, kā šie apstākļi ietekmē vai ierobežo (vai gluži pretēji, sniedz iespējas) teritorijas attīstību vai konkrētus darbību veidus, kā šie apstākļi liek pašvaldībai meklēt risinājumus vides problēmu mazināšanai.</p> <p>2. Tā piemēram, Vides pārskatā nav sniegta pietiekama informācija par esošo vides situāciju jaunveidojamo ciemu teritorijās, tostarp nepietiekami analizēti problēmjautājumi saistībā ar esošās infrastruktūras kvalitāti un nodrošinājumu un notekūdeņu apsaimniekošanu. Vides pārskatā nav identificēts, ka visi četri novadā esošie ūdensobjekti (divi Daugavas upes posmi, Ziemeļsusējas upe, Vīķu ezers) Apsaimniekošanas plānā noteikti kā riska ūdensobjekti, kuros pastāv risks nesasniegt labu ūdens kvalitāti, turklāt Ziemeļsusējas upe Apsaimniekošanas plānā ir identificēts kā viens no Daugavas upju baseinu apgabala virszemes ūdensobjektiem, kuros tiek novadīti lieli notekūdeņu apjomi. Ņemot vērā, ka trīs no jaunveidojamajiem ciemiem atrodas Daugavas aizsargjoslā, bet vienu ieskauj Ziemeļsusējas upe, šāda informācija ir būtiska, lai attiecīgās Vides pārskata sadaļās varētu argumentēti izdarīt vērtējumu par to, vai paredzētā ciemu attīstība var izraisīt potenciālu ietekmi uz pazemes un virszemes ūdeņiem. Tāpat Vides pārskatā šobrīd nav aplūkots, kā līdzšinējā derīgo izrakteņu ieguve novadā ietekmējusi vidi, tajā skaitā</p>	<p>vajadzībām un ir daļējs nodrošinājums ar infrastruktūru.</p> <p>Papildināta informācija par situāciju Daugavas upes posmos, Ziemeļsusējas upe, Vīķu ezers atbilstoši spēkā esošajam Daugavas upju baseinu apsaimniekošanas plānā norādītajam. Tā kā Daugavas upju baseinu apsaimniekošanas plānā nav norādīts, ka Ziemeļsusējas upe ir ūdensobjekts, kurā tiek novadīti lieli notekūdeņu apjomi, bet tikai klasificēts kā ūdensobjekts, kuras ekoloģiskā kvalitāte/ tās potenciāls visā upes garumā tiek vērtēt kā slikta, Vides pārskatā netiek noteiktas papildus rekomendācijas.</p> <p>Vides pārskata sagatavošanas laikā informācija par to, kā līdzšinējā derīgo izrakteņu ieguve novadā ietekmējusi vidi, tajā skaitā virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti un režīmu, gaisa piesārņojumu u.c. aspektus nebija pieejama vispār, jo netiek veikts jebkāds monitorings, derīgo izrakteņu ieguve notiek atbilstoši saņemtām atļaujām un izstrādātiem būvprojektiem, kuros ievērtēti vides aspekti.</p>

Vides pārraudzības valsts biroja norādītais	Pārskats par papildinājumiem/ precizējumiem Vides pārskatā
<p>virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti un režīmu, gaisa piesārņojumu u.c. aspektus. <u>Vides pārskats papildināms ar iztrūkstošo informāciju un vērtējumu.</u></p>	
<p>Teritorijas plānojuma risinājumi paredz derīgo izrakteņu ieguvu kā teritorijas papildizmantošanu arī zonējumos <i>Lauksaimniecības teritorijās (L), Mežsaimniecības teritorijās (M) un Ūdeņi (Ū)</i>, kas faktiski aizņem lielāko daļu novada teritorijas. Biroja ieskatā šāds teritorijas izmantošanas veids nebūtu vērtējams kā optimālākais plānošanas risinājums, jo potenciāli iespējama konfliktsituācijas izveidošanās ar blakus esošo zemju īpašniekiem, īpaši, ja to tuvumā atrodas dzīvojamās apbūves zona.</p> <p>Vides pārskatā norādīts, ka neatbilstošās notekūdeņu attīrīšanas rezultātā iespējama ūdensobjektu kvalitātes pasliktināšanās. Sniedzot informāciju par esošo situāciju, konstatēts, ka notekūdeņi tiek nepietiekami attīrīti Ošānu un Sēlijas ciemu NAI, līdz ar to tiek plānota Ošānu un Sēlijas ciemu NAI pārbūve. Tajā pat laikā no Vides pārskata izriet, ka arī Salas novadā esošajā Sēlpils ciemā nav nodrošināta atbilstoša notekūdeņu apsaimniekošana, turklāt Teritorijas plānojuma risinājumi ūdensobjektu tiešā tuvumā paredz vēl četru jaunu ciemu izveidi, neparedzot atbilstīgu inženiertehnisko nodrošinājumu. Izvērtējot Vides pārskatu, secināms, ka Vides pārskatā nepietiekami izvērtēts vides risks minēto ūdensobjektu ūdens kvalitātes nodrošināšanai, tostarp <u>nepietiekami vērtēta jaunveidojamo ciemu potenciālā ietekme uz vidi, jo īpaši nemot vērā apstākļus, ka novadā esošie ūdensobjekti noteikti kā riska ūdensobjekti.</u></p>	<p>Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi paredz prasību kopumu, pie kādiem var tikt uzsākta derīgo izrakteņu ieguve., tai skaitā to, ka derīgo izrakteņu ieguve ir aizliegta ciemos, ka minimālais attālums no derīgo izrakteņu karjera līdz ciema robežai un dzīvojamai apbūvei nedrīkst būt mazāks par 100 metriem. Vienlaicīgi derīgo izrakteņu ieguvei ir jāsaņem visas atļaujas tiesību aktos noteiktā kārtībā, kas nav teritorijas plānošanas kompetencē.</p> <p>Vides pārskatā norādīts, ka :</p> <p><i>Salas novada TP identificē esošās sadzīves notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtu teritorijas un paredz nosacījumus to izmantošanai un apbūvei.</i></p> <p><i>Salas novada AP nosaka pasākumus, kas paredz ūdenssaimniecības infrastruktūras atjaunošanu.</i></p> <p>Vides pārskatā norādīts, ka B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr. DA10IB0045 konstatēts, ka 2017.gada jūnijā ir problēmas ar NAI darbošanos bioloģiskajā attīrīšanas režīmā un līdz ar to netiek ievēroti atļaujā izvirzītie nosacījumi. Šo problēmu izraisa nepietiekama NAI noslodze, resp. Nepietiekams lietotāju skaits. Minēto problēmu pārvaldība nav teritorijas plānojuma kompetencē. Attīstības programmā tiek paredzēti pasākumi ūdenssaimniecības uzlabojumiem.</p> <p>Jaunizveidojamos ciemos jau pastāv daļējs nodrošinājums ar inženiertīkliem, kas apkalpo esošo vasarnīcu apbūvi. Līdz ar to ciemu statusa noteikšana ilgtermiņā ļaus piesaistīt ārējo finansējumu ūdenssaimniecības attīstībai, tai skaitā centralizētu inženiertīklu un atbilstīgu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu izbūvei.</p>

<i>Vides pārraudzības valsts biroja norādītais</i>	<i>Pārskats par papildinājumiem/ precizējumiem Vides pārskatā</i>
<p>Saistībā ar plānotās apdzīvojamības struktūras maiņu - jaunu ciemu izveidi, Birojs atzīmē, ka, saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 11. pantu ciema statusu var piešķirt tādai novada teritorijas daļai, kurā ir vai tiek plānota koncentrēta apbūve, pastāvīgi dzīvo cilvēki un ir izveidota attiecīga infrastruktūra. Taču saskaņā ar Vides pārskatā šobrīd norādīto, - jaunveidojamajos ciemos netiek plānota jaunas infrastruktūras izbūve. Birojs vērš uzmanību, ka, plānojot un uzsākot jaunas apbūves teritorijas attīstību, pašvaldībai jānodrošina ārējos normatīvajos aktos, tostarp Noteikumu Nr.240 61. punkta prasību ievērošana, kas nosaka, ka, plānojot jaunus ciemus vai esošo pilsētu vai ciemu teritoriju paplašināšanu, jāparedz inženiertehniskās apgādes nodrošinājums u.c. risinājumi ciema funkciju nodrošinājumam. Tāpat jāņem vērā, ka plānotās apbūves teritorijas ciemos <i>Indrāni, Putnukalni</i> un <i>Dolomīts</i> daļēji atrodas Daugavas upei piegulošā teritorijā, uz kuru attiecas aprobežojumi, kas izriet no atrašanās Daugavas 500 m aizsargjoslā un applūstošās teritorijās ar 10% varbūtību. Līdz ar to pašvaldībai jāņem vērā, ka, saglabājot šādu plānošanas pieeju, arī perspektīvā novadā saglabāsies notekūdeņu apsaimniekošanas problemātika.</p>	<p>Teritorijās, kuras atrodas applūstošās teritorijās ar 10% varbūtību, ir aizliegta apbūve. Aizsargjoslu likums nenosaka aizliegumu apbūvei upju aizsargjoslās.</p>

Vides pārraudzības valsts birojs atzīmē, ka :

Saskaņā ar likuma *“Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”* 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Teritorijas plānojuma un Attīstības programmas īstenošana nav saistīta ar ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijām (*NATURA 2000*), tādēļ kompensēšanas pasākumi nav jānosaka.

Teritorijas plānojumam un Attīstības programmai nav sagaidāma pārrobežu ietekme, jo plānotie risinājumi nav saistīti ar pārrobežu ietekmi (ietekmi uz kaimiņvalstīm).

Attiecībā uz monitoringa programmu Vides pārraudzības valsts birojs iesaka monitoringa parametra rādītājus papildināt arī ar indikatoru grupām, kas raksturo sabiedrības iesaistes un

līdzdalības līmeni. Vides aspektu uzraudzības un dinamikas (tendenču) vērojumiem būtu ieteicams apkopot un salīdzināt arī datus par šķirotu atkritumu daudzumiem.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23. *pieci prim* panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē, ka:

- 1. Salas novada teritorijas plānojuma un Salas novada attīstības programmas 2019.-2025. gadam Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam tajā veicami papildinājumi.**
- 2. Lai konstatētu Salas novada teritorijas plānojuma un Salas novada attīstības programmas 2019.-2025. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Salas novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, divas reizes plānošanas periodā (2025. gadā un 2029. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.**

Pieņemtā plānošanas dokumenta pamatojums

Salas novada attīstības plānošanas dokumentu pieņemšana pašvaldības saistošo noteikumu veidā garantē, ka novada telpiskā struktūra attīstīsies atbilstoši plānojumā izvirzītajiem nosacījumiem un ka Attīstības programma paredz risinājumus vides problēmu risināšanai. Teritorijas plānojums ir izstrādāts, balstoties uz prasībām, kuras tiek izvirzītas vides jomas normatīvajos aktos.

Salas novada attīstības plānošanas dokumentu īstenošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu ietekmēt Natura 2000 tīkla īpaši aizsargājamo dabas teritoriju integritāti, funkcijas un dabas aizsardzības mērķu īstenošanu. Salas novada attīstības plānošanas dokumentu īstenošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu ietekmēt sugu un biotopu aizsardzībai izveidoto mikroliegumu teritoriju funkcijas. Salas novada plānošanas dokumentu īstenošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu ietekmēt kultūras pieminekļu stāvokli un līdz ar to kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.

Salas novada plānošanas dokumentu īstenošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu ietekmēt virszemes ūdeņu stāvokli un traucēt uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu.

Salas novada attīstības plānošanas dokumentiem nav noteiktas alternatīvas teritorijas attīstības iespējas.

Tā kā attīstības plānošanas dokumentu gala redakcijas sagatavošanā tiek ņemtas vērā valsts institūciju norādes, izvērtēts sabiedrības viedoklis, pietiekami detalizēti izvirzīti nosacījumi turpmākajai plānošanai, tad izstrādātie plānošanas dokumenti ir vispiemērotākā alternatīva pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanas instrumentam.

Ja realizācijā tiek ievērotas normatīvajos aktos noteiktās prasības, plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, nosacījumi katras teritorijas izmantošanai, tad izstrādātais teritorijas plānojums ir piemērotākā alternatīva.

Ja realizācija tiek ievēroti Attīstības programmā paredzēto rezultatīvo rādītāju sasniegšana, tad izstrādātā Attīstības programma ir piemērotākā alternatīva.

Ja plānošanas dokumentiem nav paredzēta alternatīva dokumenta izstrāde, tad alternatīvi risinājumi iespējami konkrētām darbībām katrā no noteiktajām teritorijām. Lai izvērtētu, kuri alternatīvie pasākumi ir paši piemērotākie, ieviešanas procesā jāizvērtē to efektivitāte un lietderība, kā arī jāņem vērā sabiedrības viedoklis.

Pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai

Lai konstatētu Salas novada teritorijas plānojuma un Salas novada attīstības programmas 2019.-2025. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Salas novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, divas reizes plānošanas periodā (2025. gadā un 2029. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.

Ar apstiprinātajiem Salas novada attīstības plānošanas dokumentiem var iepazīties https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_13550, kā arī Salas novada domes administrācijā, Susējas ielā 9, Sala, Salas pagasts, Salas novads, LV-5230; salaspag@salas.lv